

De mooiste jaren van mijn leven

Jos en Ank

Woensdag 3 juli 2019. Ik tref Jos op zijn bed in de woonkamer aan de Dorpsstraat; alweer vijftien jaar Jos' thuis, en onlangs helemaal opgeknapt. Nieuwe keuken, strakke parketvloer, frisse meubels en gordijnen, zonnepanelen op het dak; Het zal Ank - zijn vrouw en mijn moeder - aan niets ontbreken als Jos er straks niet meer is. Stilstaan bij haar toekomst, voorzien van al die huiselijke gemakken maar zonder haar liefste maatje, doet hij liever niet. Ons gesprek gaat over mijn moeder, hun liefde en hun naderende afscheid, maar reikt - in tijd - vaak niet verder dan Jos' crematie. Op een paar keer na. In tranen vertelt hij me hoe mijn moeder straks op zondagochtend een boek zal lezen op het bankje vlakbij zijn uitstrooplek: "Dan ben ik toch bij je," had ze gezegd. "In alle rust samen met jou hier lekker een boek lezen, dat zal ik heerlijk vinden." Jos: Dat vond ik wel zo lief van der. Ik zei nog, voor de grap: "dan moet je niet 's winters gaan, dan is het veel te koud!"

Dat past ook wel goed bij het beeld wat ik van jullie samen heb. Ank zegt iets wat je raakt, en je maakt er gauw een grapje van.

Ja, ja dat klopt wel ja. Toen we hoorden dat ik ziek was reageerde Ank heel bedroefd, maar daar was ook gelijk die schouder. Ze zei: "wij gaan er samen voor vechten om beter te worden." En dat is gebeurd ook. Dat samen doen dan; dat beter-worden niet, maar daar konden we niks aan doen. Alle gesprekken bij de dokter, altijd was ze erbij, en altijd steunde ze me. Als het mij emotioneel werd, dan was zij er juist om de vragen te stellen: "maar dokter, kan dat of dit niet, of kan het dan zus of zo?" Ja, dan was ze er. Wat meer zakelijk eigenlijk, maar ik vond dat heel fijn. Ik heb een enorme steun aan haar, vanaf het begin af aan al.

Ik heb bewondering voor zulke mensen, die er voor anderen zijn als dat nodig is. Een

vriendin van ons die heeft haar man tot het einde toe verzorgd toen die kanker kreeg en van de pijn niet meer wist hoe hij moest liggen. Dat zorgen en klaarstaan voor een ander, dat vind ik zo indrukwekkend. En Ank valt nu in diezelfde klasse.

Ik zie niet zo vaak genegenheid tussen jullie, zoals een knuffel of een kus?

Nee, maar dat is er wel degelijk. Ik denk dat Ank daar het type ook niet voor is. Nee, heel de dag flirten enzovoorts, daar houdt ze helemaal niet van. Maar ik krijg genoeg liefde van haar als we samenzijn. We zijn gewoon echt stapelgek op elkaar. Dat merk ik aan alles. Misschien niet zo in het openbaar, maar het is zeker aanwezig als we met zijn tweeën zijn.

Ik merk wel aan haar dat ze het moeilijk vindt hoor, deze tijd. Ze moet er hard aan trekken. Ze laat het niet gauw zien, maar het valt Ank zwaar. Ze zeggen wel eens, bij ons, als iemand eigenwijs is, dan noemen ze diegene een eigenheimer. Het is een eigenheimertje hoor, Ank; ze wil de dingen voor zichzelf verwerken en het verdriet allemaal een beetje eronder te houden. Ze probeert het rustig te houden, geen emoties op te wekken.

Ank heeft net zo veel steun nodig als ik, en ik probeer haar ook alles te geven. Maar ik heb ook me weleens geëxcuseerd dat ik misschien teveel op mijn eigen verdriet gericht was. Van haar beste vriendin heeft ze veel steun; dat mag ook van mij, nee dat móét zelfs ook van mij. Zij moet haar verhaal ergens anders dan bij mij neer kunnen leggen, want anders blijven wij samen hangen in emotie-emotie-emotie. Ze heeft ook veel baat bij de psychohaptoloog, en ze gaat naar de praktijkbegeleidster van de huisarts. "Vind je het goed als ik dat doe?" vraagt ze dan.

“Ze is er als alles leuk en mooi is, maar ook toen er een klap kwam zoals toen we de tweeling verloren”

Natuurlijk vind ik dat goed. Ze moet doen wat haar goed doet, wat ze nodig heeft om overeind te blijven.

Ze vind het ook heel fijn om naar één van de kinderen te rijden en samen te lunchen in de stad, of hoe of wat dan ook. Dan kan ze even ontspannen en bijkomen. Maar dan wil ze wel weten dat er iemand bij mij is, dat ik niet alleen ben. Anders is ze bang dat ik ga liggen prakkiseren. En dat is ook zo.

Waarom denk je dat jullie zo goed bij elkaar passen?

Ik denk dat we, ondanks de dingen die we allebei meegemaakt hebben, toch meer tegenpolen zijn geworden. Ik ben meer van vlug-vlug, schichtig, en doorgaan; maar Ank is altijd berekenend, zorgvuldig, bekijkt altijd of het wel kan of niet en hoe dan. Ik ben wel eens te explosief. Maar het geheim van onze relatie? We hebben juist géén geheimen voor elkaar! Nee, zonder grapjes, we kunnen elkaar vrijlaten wanneer we dat willen, en we bespreken de dingen op tijd. En gewoon, jezelf zijn. Jezelf laten zien zoals je bent: niks geen overdreven dingen, geen poespas, geen list en bedrog. "Dit ben ik, en dat doe ik." Dat is heel goed.

Ank's mooiste eigenschap is haar bezorgdheid. Die schouder, die arm. Bijvoorbeeld de steun die ik van haar kreeg toen Else en Noa geboren waren - en ook direct stierven. Dat was zo enorm dankbaar, dat ik tóén iemand voelde die er voor me was. Ze is er als alles leuk en mooi is, maar ook toen mijn moeder stierf was ze er, en ook toen zo'n klap kwam als met de tweeling die we verloren. Dan, ja dan is het écht.

Zo was ze al, maar nu ik ziek ben komt het naar boven. Ze ondersteunt me in alles. In álles. Ik kan me geen beter iemand naast me wensen op dit moment. Als ik pijn heb, kijkt ze gelijk de pijnstillers-lijst na: kan dit erbij, kan dat erbij? Ze vraagt waar ik pijn heb, vraagt of ik niet beter naar bed kan gaan. "Je moet hier niet voor mij beneden blijven zitten, hè," zegt ze dan. Dan is ze weer bang dat ik... ik bedoel, we hebben dat bed hier neergezet beneden in de kamer zodat ik zo lang mogelijk beneden kan blijven, maar ja, ze

heeft wel gelijk natuurlijk. "We hebben dit beloofd toen we trouwden," zegt ze dan. "Dat we in goede en slechte tijden elkaar nabij zouden zijn. En dat is nu aan de orde." Maar toch. Die zorgende rol heeft ze buitengewoon goed op zich genomen. Buitengewoon goed. Beter kan niet.

Wat is het liefste wat jij ooit voor Ank hebt gedaan?

Dat was misschien wel die eerste bos bloemen! Ik had een bos bloemen meegebracht: witte lelies. Bleken dat haar lievelingsbloemen te zijn. Een toevalstreffer! Nee, zonder grappen, ik eh... ik heb Ank laten praten toen ze net een relatie met mij had. Ze heeft me toen de situatie helemaal uitgelegd: hoe ze erachter was gekomen kwam dat haar relatie met je vader niet goed liep; en dat er daarna ook nog een tweede kwam, een of andere Mark geloof ik. Wéér iemand die de zaak helemaal bedonderde. Daar kwam ze

eigenlijk pas net achter toen ze mij leerde kennen. Toen heb ik haar echt met rust gelaten en gezegd dat ze alle steun kon krijgen van me die er was. Ik denk dat ze daar heel dankbaar voor was. Ik ben nooit opdringerig geweest, ook niet in de intimiteit met elkaar. Vooral toen, want voor de één kan dat wel goed zijn en voor de ander niet. Maar door wat Ank in de periode daarvoor beleefd had, dacht ik: "Ho Jos, je moet gewoon echt een pas op de plaats maken, en niet te opdringerig worden, want daar zit Ank niet met haar hoofd." Ik merkte wel dat Ank wat voorzichtiger was na alles wat ze had meegemaakt. En ik ben zelf ook extra voorzichtig geweest.

Ze reageerde daar heel goed op. Daardoor zijn we geworden wat we nu zijn, denk ik. We begrijpen elkaar daardoor ook goed. Ik heb natuurlijk ook best problemen gehad in mijn relatie. Toen Karin naar Ecuador ging, toen we het uitzwaai-feestje hier thuis hielden in plaats van op neutraal terrein, toen vroeg Ank aan me wat ik daarvan vond. Ik zei: "daar heb ik niks over te vinden. Als jij dat wil, dan doe jij dat, punt. Als jij het gevoel hebt dat jouw kinderen gelukkiger worden als jij het contact hun vader van lieverlee herstelt, dan moet je dat doen." We hoeven daar de deur niet plat te lopen en zij hier niet; maar er kan een normale relatie zijn, voor de kinderen. Zo hebben we dat gedaan destijds.

*"Het is voor mij altijd
goed geweest in
Someren"*

Jos vertelt me over zijn eerste ontmoeting met mijn moeder. Hoe hij, na een heleboel digitale berichtjes over en weer, op de avond van zaterdag 3 mei mijn moeder trof onder de kubussen in Helmond. Ze aten bij Het Parlement, en zaten daarna tot drie uur 's nachts op het terras aan de andere kant van de brug.

Ik wist meteen: "dit is ze." Ik heb het laatst nog tegen haar gezegd. Haar uitstraling, hoe ze me tegemoet kwam, hoe we kennismaakten. Ik dacht: "zij past beter bij me dan ik ooit meegemaakt heb." Zelfs beter dan alle vorige relaties. We hadden het die avond over wat we deden, over de kinderen, dat soort dingen. Jullie zaten op de middelbare school, en je broer moest allemaal keuzes maken in die tijd, geloof ik. Mijn dochter was al getrouwd, mijn zoon stond destijds samen met mij in de zaak.

Tot mijn grote opluchting vond Ank het ook hartstikke gezellig. Aan het eind van de avond hebben we direct afgesproken om er een vervolg aan te geven. We waren er inmiddels achter dat we beiden van fietsen hielden, dus op zondag 18 mei hebben we samen een mooie fietstocht gemaakt. Na die fietstocht zat ik aan de keukentafel hier, in de oude keuken nog, toen jullie thuiskwamen. Even later gingen Ank en ik een stuk wandelen, zaten jullie als drie aapjes hier achter het raam naar ons te zwaaien. Tijdens die wandeling langs de tennisbanen hebben we besloten dat we samen verder zouden gaan. Misschien wel snel, na twee dates, maar ik voelde gewoon dat het goed zat. We waren natuurlijk ook al weken aan het mailen, en tussen die eerste en de tweede date zat ook alweer twee weken, dus ja, dan moet je op een gegeven moment doorpakken. Toen hebben we tegen elkaar gezegd: "we beginnen samen opnieuw, en we gaan een relatie opbouwen." En als er iets gelukt is in

mijn leven, dan is het dat wel. Het zijn de mooiste jaren van mijn leven geworden.

Het heeft toen nog wel een paar weken geduurd voordat Ank naar Brakel kwam, op een vrijdagavond. Ik had het tegen Erwin gezegd, en die Erwin die zat natuurlijk gelijk bij de overbuurman - die mannen van de fietsenzaak - waar hij altijd mee liep te ouwehoeren. "De nieuwe vriendin van mijn vader komt! Als jullie dáár gaan zitten dan kun je haar zien!"

Als ik dan vandaag de dag kijk naar de liefde die Ank uitspreekt naar mijn kinderen toe... Ik heb hier laatst nog een hele tijd met Maureen zitten praten, toen Ank er niet was. Dan zit ze te huilen, omdat ze niks meer aan haar eigen moeder heeft. "Ik heb een halve moeder en een hele vader, en dan moet ik mijn hele vader verliezen aan kanker," zei ze. Ze voelt meer moeder-gevoel van Ank dan van haar eigen moeder. Dat zegt genoeg. Wat haar eigen moeder doet dat is niet mijn verantwoording natuurlijk, maar ik ben wel blij dat Ank en Maureen zo goed gaan samen. Ik zie dat de telefoon hier regelmatig gaat om wat te vragen, en als ze moeilijkheden heeft kan ze die bij Ank neerleggen. Ank kan die heel professioneel beantwoorden natuurlijk, maar ook heel liefdevol. En hoe ze met de kleinkinderen omgaat, dat is gewoon 'oma' hoor. Moet je maar eens opletten als Jessica binnenkomt: dan vliegt ze Ank om de nek. Echt als eigen kleinkinderen ja, en dat vind ik heel fijn. Dat doet mij heel veel goed.

Hebben jullie ook wel eens ruzie?

Nooit. En dat meen ik echt. In al die jaren heb ik niet een keer ruzie met Ank gehad. Dat kan omdat we dingen helemaal in het begin met elkaar besproken hebben: open zijn, eerlijk zijn naar mekaar, de dingen die je moet doen ook nakomen, ongevroegd. En omdat we

allebei weten wat het is om een loer gedraaid te worden in je huwelijk. Het is het ons niet waard om ruzie te maken. We hebben afgesproken dat je je problemen neerlegt en er niet mee blijft lopen. Bijvoorbeeld als ik het één wil doen en zij het ander. Alles is bespreekbaar, want dan moet iedereen er altijd samen uit kunnen komen, in mijn ogen. Maar je moet niet dingen achterhouden, of inslikken en denken "laat maar zitten". Dan ga je dingen opkroppen en dan ga je de verkeerde kant op.

*"Misschien heb ik me
teveel op mijn eigen
verdriet gericht"*

Over kleine dingen hebben we heus wel eens een meningsverschil, maar dat wordt dan altijd al lachend afgesloten als we er nog mee bezig zijn. Ik kreeg wel eens boze blikken als ik was vergeten te bellen hoe laat ik thuiskwam van de zaak in Brakel. Of bijvoorbeeld als we gingen winkelen: een kleurtje van een schoen, of een kleurtje van een shirt. Dan vraagt ze in de winkel of het haar staat. Dan zeg ik eerlijk: "ik vind het prachtig." "Ja maar jij vind alles prachtig," zegt Ank dan. Maar ik zeg het gewoon eerlijk, en als ik het niet mooi vind zeg ik het ook. Ik zeg ook wel eens in de winkel "pffffff, ga je dát kopen, dat stomme ding?!" Dan zie je zo'n verkoopster kijken. Maar ze koopt het gerust hoor! En gelijk heeft ze: ik vind het niet mooi, maar zij moet het dragen. Dat accepteer je van mekaar. Dat vind ik

“Brakel in vergelijking met Someren, dat is als, tja... als Zaltbommel en New York, zo moet je maar denken”

prachtig. Verder dan een meningsverschil-letje komt het nooit. Ik stoor me ook nooit ergens aan bij Ank, echt niet. Het is de vrouw van mijn leven.

Je bent destijds speciaal voor Ank van Brakel naar Someren verhuisd, verder weg van je kinderen, kleinkinderen en je moeder destijds nog...

Ja, dat klopt ja. Je moeder zei na een x aantal maanden dat ze het wel leuk zou vinden om samen te gaan wonen, in plaats van steeds dat heen en weer rijden. Ik heb ik er een klein jaar over na kunnen denken, omdat jij nog in Thailand was. Autorijden interesseert me geen ene mallemoer: al moet ik naar Noorwegen rijden, dan rij ik naar Noorwegen. En ik ben ook iemand die gerust jaren op een plek kan zitten. Ik heb tegen mijn eigen moeder ooit gezegd “jij maakt het niet mee dat ik ooit Brakel uitga.” Maar het voelde met Ank zo goed en zo fijn. Toen ik tegen Erwin zei dat ik overwoog om richting Someren te verhuizen, zei hij dat ik dat wat hem betreft al veel eerder had mogen doen. “Dan had ik hier nu al alleen gewoond.” En mijn eigen moeder: “ach kind toch,” zei ze, “je moet doen wat je hart je ingeeft.” Dus nee, ik heb niet getwijfeld.

Brakel in vergelijking met Someren, dat is als, tja... als Zaltbommel en New York, zo moet je maar denken. Niet te omschrijven. Je gaat van een kerkgemeenschap waar 's zondags niks te doen is, en je komt dan in het vrije

Someren terecht. Dat stond me aan, dat vond ik fijn. Dat heeft me gelijk een impuls gegeven om wat extra zeilen bij te zetten. Want ik ben ook niet iemand die thuis gaat zitten kniezen; gewoon aansluiten en meedoen, en dan zie je vanzelf wel wat er op je pad komt.

Het is voor mij altijd goed geweest in Someren; ik heb me hier thuis mogen voelen vanaf dag één en tot de dag van vandaag. Daar hebben mijn kinderen voor gezorgd ook, want die accepteerden dat ik hier leefde. En met jullie drie hebben we hebben hier toch een tijd samengeleefd ook nog. Het is altijd perfect geweest. Jullie zijn door de jaren heen mijn eigen kinderen geworden voor mijn gevoel. We hebben altijd gezegd: “al onze kinderen kunnen hier altijd terecht”. We vangen ze op, hoe dan ook.

Hoe is het dan nu voor jou om straks hier in Someren uitgestrooid te worden?

We hebben het daar natuurlijk over gehad, begraven of cremieren. Ik wilde gecremeerd worden. Dat is vreemd in onze streek; daar worden ook wel mensen eens gecremeerd hoor, daar gaat het niet om, maar toch. We hadden gehoord van de natuurbegraafplaats. Ank is er toen een keer wezen kijken, op een open dag. Daar vertelde ze over tegen mij, en toen wilde ik het ook wel een keer zien. Dus enkele weken geleden zijn we er langsgedaan en hebben we lopen kijken... eigenlijk lopen kijken naar waar ik dan

uitgestrooid kan worden, of waar mijn urn gezet wordt. Ik vond het mooi, maar ik wilde eerst zien dat mijn kinderen het ook goed vonden. Twee dagen later zijn Erwin en Maureen samen met Ank naar de natuur-begraafplaats gegaan. Ja, zonder mij dus; dat hadden we bewust zo gedaan. “Moet je doen, pa” zeiden ze toen ze terugkwamen. Dat was heel fijn.

En na de begrafenis dan? Heb je daar al over nagedacht? Want dan ben jij er niet meer, maar Ank nog wel...

Ze zegt zelf altijd: “de klap die komt bij mij nog.” Straks komt de leegte, als ik er niet meer ben. Ik heb tegen haar gezegd: “hou vriendschap met iedereen.” En misschien ontstaat er uit die vriendschappen wel een keer een relatie met iemand. Als ze gelukkig

kan worden en blijven met iemand, zonder mij te vergeten, dan moet ze dat altijd doen. Ze zegt: “jij bent niet te vervangen.” Maar daar gaat het niet om. Als er straks een foto van mij daar aan de muur hangt, en ze kan met iemand samenleven voor wie dat geen bezwaar is, dan heb je een heel goed beginpunt. De één doet er kort over, de ander doet er lang over. Maar ze moet het niet weg gaan zitten duwen, omdat ik er anders misschien iets over zou denken. Nee, ze moet... Ze moet gewoon haar leven weer oppakken. Soms zie ik iemand en denk ik: “die twee zouden echt... écht wat voor elkaar kunnen betekenen.” Maar ja, dat moeten ze zelf uitzoeken. Daar ben ik geen bemiddelaar in zolang ik leef, dat doe ik niet. Je moet zo'n situatie ook niet opdringen. Maar als Ank iemand vindt waar ze echt mee door een deur kan, dan moet ze die deur opengooien.

